

ДОКЛАД

НА

**ПОСТОЯННАТА КОМИСИЯ ПО ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ И СПОРТ ЗА РЕЗУЛТАТИТЕ
ОТ ИЗВЪРШЕНОТО ОЦЕНЯВАНЕ ПО ПРОЦЕДУРА
ЗА ПРОГРАМНА АКРЕДИТАЦИЯ НА ДОКТОРСКАТА ПРОГРАМА**

„ПАТОЛОГОАНАТОМИЯ И ЦИТОПАТОЛОГИЯ”

**ОТ ПРОФЕСИОНАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ 7.1. МЕДИЦИНА,
ОБЛАСТ НА ВИСШЕТО ОБРАЗОВАНИЕ 7. ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ И СПОРТ
В МЕДИЦИНСКИЯ ФАКУЛТЕТ НА МЕДИЦИНСКИЯ УНИВЕРСИТЕТ - ПЛОВДИВ**

Уважаема г-жо Председател на АС на НАОА,

Постоянната комисия по здравеопазване и спорт предоставя на Вашето внимание настоящия доклад за резултатите от извършеното оценяване по процедура за програмна акредитация на докторска програма **„ПАТОЛОГОАНАТОМИЯ И ЦИТОПАТОЛОГИЯ”** от професионално направление **7.1. Медицина**, област на висшето образование **7. Здравеопазване и спорт в Медицинския университет – Пловдив.**

Докладът е разработен съгласно чл. 78, чл. 81 и чл. 88а, ал. 5, от ЗВО, чл. 33 и чл. 35, от ПДНАОА и приетите от Акредитационния съвет на НАОА (20.10.2016 г.) критерии за програмна акредитация на докторски програми в съответствие със стандартите и насоките за осигуряване на качеството в Европейското пространство за висше образование (ESG) - част 1 /1-10/ и по смисъла на чл. 78, ал. 3 от ЗВО.

СЪДЪРЖАНИЕ

I. ХРОНОЛОГИЯ НА ПРОЦЕДУРАТА

II. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРЕПОРЪКИТЕ ОТ ПРЕДХОДНАТА АКРЕДИТАЦИЯ

III. КОНСТАТАЦИИ И ОЦЕНКИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА КРИТЕРИИТЕ ЗА ПРОГРАМНА АКРЕДИТАЦИЯ НА ДОКТОРСКАТА ПРОГРАМА В СЪОТВЕТСТВИЕ СЪС СТАНДАРТИТЕ И НАСОКИТЕ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО В ЕВРОПЕЙСКОТО ПРОСТРАНСТВО ЗА ВИШЕ ОБРАЗОВАНИЕ/ ESG/- ЧАСТ 1 /1-10/ И ПО СМИСЪЛА НА ЧЛ. 78, АЛ. 3 ОТ ЗВО (ТАБЛИЦА 5)

III. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

IV. ПРОЕКТ НА ПРЕПОРЪКИ ОТ ПОСТОЯННАТА КОМИСИЯ

I. ХРОНОЛОГИЯ НА ПРОЦЕДУРАТА

№ по ред	Решения	Номер и дата на протокол / дата на извършено действие
1.	Откриване на процедурата от АС	Протокол №11/15.04.2021 г.
2.	Утвърждаване на състав на ЕГ от АС РЪКОВОДИТЕЛ НА ЕГ: Доц. д-р Нина Юриева Белова, дм Членове: 1. Проф. д-р Татяна Димитрова Хаджиева, дмн 2. Доц. д-р Весела Иванова Тодорова, дм Наблюдаващ процедурата член на ПКЗС: Проф. д-р Цветанка Маринова, дмн	Протокол №27/15.12.2022 г.
3.	Извършено посещение на ЕГ във ВУ	13.02.2023 г.
4.	Обсъждане и приемане на доклада на ЕГ от ПК	Протокол №20/30.05.2023 г.
5.	Обсъждане и приемане на доклада на ПК и изпращането му до ВУ за становище	Протокол №20/30.05.2023г.
6.	След изтичане на срока по чл. 35, ал.2 от ПДНАОА (относно становището на оценяваната институция) ПК предоставя доклада на АС	

II. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРЕПОРЪКИТЕ ОТ ПРЕДХОДНАТА АКРЕДИТАЦИЯ

Докторската програма „Патологоанатомия и цитопатология“ (03.01.03) към Медицински университет - Пловдив е акредитирана на 28.07.2014 г. с обща оценка по критериите 9,83 (девет цяло и осемдесет и три стотни), срок на валидност на акредитацията 6 години и без препоръки.

Констатации за изпълнение на направената препоръка:

Няма направени препоръки

За периода 2014-01.2023 г. в МУ-Пловдив зачислените и обучавани докторанти по ДП „Патологоанатомия и цитопатология“ са 9 /девет/ - 8 от тях на самостоятелна подготовка и 1 – редовен докторант. Успешно защитилите дисертация докторанти са 8, които са били на самостоятелна подготовка. От месец декември 2022 г. към Катедрата е зачислен един редовен докторант.

III. КОНСТАТАЦИИ И ОЦЕНКИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА КРИТЕРИИТЕ ЗА ПРОГРАМНА АКРЕДИТАЦИЯ НА ДОКТОРСКАТА ПРОГРАМА В СЪОТВЕТСТВИЕ СЪС СТАНДАРТИТЕ И НАСОКИТЕ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО В ЕВРОПЕЙСКОТО ПРОСТРАНСТВО ЗА ВИСШЕ ОБРАЗОВАНИЕ/ ESG/- ЧАСТ 1 /1-10/ И ПО СМИСЪЛА НА ЧЛ. 78, АЛ. 3 ОТ ЗВО (ТАБЛИЦА 5)¹

Въз основа на изводите на Експертната група в доклада се оценява изпълнението/ неизпълнението на всички критерии за програмна акредитация на докторски програми в съответствие на стандартите и насоките за осигуряване качеството в Европейското пространство за висше образование (ESG) – част 1 (1-10) и по смисъла на чл. 78, ал. 3 от ЗВО, както следва:

Стандарт 1. Политика за осигуряване на качеството

Критерий 1.1. Висшето училище има публично оповестена, с официален статут и отчетност политика за осигуряване на качеството на обучението по докторската програма.

По 1.1.1. *Медицински университет - Пловдив (МУ-Пловдив) организира обучение по докторската програма (ДП) „Патологоанатомия и цитопатология“* в съответствие със своята мисия, цели, задачи и действащото законодателство. Политиката по качеството на МУ е формулирана главно в Правилника за устройство дейността на Университета и Наръчника по качество на СУК ISO 9001:2008. Всички документи, свързани с осигуряване на качеството в МУ-Пловдив са публично достъпни.

Обучението по докторски програми се осъществява в съответствие с обществената мисия на Университета „да допринася за осъществяване на държавната политика за развитие на висшето медицинско образование и медицинската наука, за усъвършенстване на здравеопазването и здравето състояние на населението“ и в изпълнение на главната задача: „подготовка на високо квалифицирани специалисти с висше медицинско образование, способни да прилагат и развиват научномедицинските знания и умения във всички области на медицинската практика и здравеопазване“, формулирани и оповестени чрез ПУДМУП.

Редът и условията за приемане и провеждане на обучението в докторантура се уреждат със съответните нормативни документи: *Закон за висшето образование (ЗВО); Закон за развитието на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ); Правилник за прилагане на ЗРАСРБ (ППЗРАСРБ); Наредба за държавните изисквания за приемане и обучение на докторантите; Регламент за придобиване на ОНС „доктор“ и „доктор на науките“ в МУ - Пловдив; Програма за качество на докторантурата; Правилник за наблюдение и оценка на научноизследователската дейност, осъществявана от висшите училища и научните организации* и други подзаконови нормативни актове, уреждащи тази дейност. Пълна информация и достъп до основните нормативни документи, както и подробни инструкции, указания и образци на изискваните документи се предоставят на сайта на МУ-Пловдив: <http://mu-plovdiv.bg/nauchna-deynost/doktorski-programi/>; <https://mu-plovdiv.bg/zanas/dokumenti-formulyari/>; <https://publisher.mu-plovdiv.bg/wp-content/uploads/published-online/Pravilnik/042021/Pravilnik-UD-MU-Plovdiv-2021.html#p=i>.

Обучението на докторантите в МУ-Пловдив се организира и координира от Зам.-ректора по НИД: <https://mu-plovdiv.bg/nauchna-deynost/struktura-sastav-nauchen-otdel/>.

По 1.1.2. *Цялостната дейност за обучение по ДП „Патологоанатомия и цитопатология“* е подчинена на *институционалната система за качество*, без да се пренебрегват нейните специфични особености. В МУ-Пловдив е внедрена и ефективно функционира собствена вътрешна система за оценяване и поддържане качеството на обучение и на академичния състав, обхващаща всички сфери. Системата ясно поставя цели и

¹ Оценяването се извършва съгласно приетите от Акредитационния съвет Методика за оценяване по критериалната система на НАОА и Правила за гласуване на процедури за акредитация и за оценяване на проекти.

определя основни задачи по управление на качеството и обезпечава постигане и поддържане на високо качество на основните дейности реализирани в него, отговарящи на университетските, националните и европейски стандарти в тази насока. Създадена е организация за постоянно наблюдение на процесите с оглед тяхната периодична оценка, анализ и подобрене. Наблюдават се: Стратегически процеси, оказващи влияние върху дългосрочното развитие и конкурентноспособността на Университета; Оперативни процеси, осигуряващи реализирането на основните продукти на Университета при спазване на принципите за управление на качеството им; Поддържащи процеси, обхващащи необходимите дейности за подпомагане на стратегическите и оперативни процеси; Системни процеси, осигуряващи постоянна оценка, идентификация на проблеми и развитие на системата по качество.

Органи и административни единици на институционалната система за управление на качеството са: Заместник-ректор по качество и акредитация, Експерт по качество, Университетска комисия по качеството (УКК), Факултетски комисии по качеството (ФКК) и отговорници по звена. Системата за осигуряване на качеството функционира чрез създадените структури на 4 нива, позволяващи ефективен контрол и усъвършенстване на преподаването и цялостен академичен контрол, осигуряващ конкурентноспособно обучение в МУ-Пловдив. Ангажирането на преподавателския и административен състав в осигуряване на качеството и участието на различни заинтересовани страни в поддържането и дейността по нива е присъща характеристика на СУК в МУ-Пловдив.

Основната дейност, свързана с управлението на качеството на докторските програми, са извършва от **Отдел за научноизследователска дейност** (<https://mu-plovdiv.bg/nauchna-deynost/struktura-sastav-nauchen-otdel/>), който: създава и актуализира картотека на докторите и докторите на науките на МУ-Пловдив; поддържа и актуализира картотека на докторантите и следи за хода на обучението и подготовката на дисертационните им разработки; организира провеждането на зачисляванията, предварителните и окончателните защиты на докторските дисертации за придобиване на научни степени; предоставя информация и тълкувания на дисертантите по изискванията на ЗРАСРБ и на Правилника на МУ-Пловдив; подготвя и осигурява движението на документацията по процедурите за защитити на дисертации и за придобиване на академични длъжности; съдейства за осъществяването на научни контакти на сътрудници от МУ-Пловдив с научни институции у нас и в чужбина; организира съвместно с Център „Проекти” вътреуниверситетските научни конкурсни сесии. Заместник-ректорът по НИД е член на УКК, а в отдела по НИД е определен отговорник по качество. Контролът върху качеството на дейностите, свързани с докторските програми, се извършва и при провежданите системни и извънредни одити и преглед на ръководството на СУК ISO 9001 на МУ-Пловдив.

Провеждането на годишни вътрешни одити на СУК ISO 9001 се регламентира от Наръчник по качество на СУК ISO 9001 и Процедура за Одити и се извършва по график и програма, утвърдени от ръководството на МУ-Пловдив. Периодично се оценяват и обсъждат резултатите по нива, като се правят обобщени изводи за поддържане и осигуряване на качеството и се определят цели по качеството за следващ контролен период. Резултатите от проведени годишни външни контролни одити се оповестяват на сайта на Медицинския университет – Пловдив /<https://mu-plovdiv.bg/za-nas/otdeli/otdel-akreditatsiya-i-reyting/>.

Участието на външни заинтересовани страни в осигуряването на качеството е свързано с периодичните оценки, извършвани от национални и международни агенции и институции - НАОА, Рейтинговата система на висшите училища у нас, Европейската рейтингова система UMULTIRANK. Част от дейността на Кариерния център е провеждането на проучвания сред работодатели и други външни институции: (<https://mu-plovdiv.bg/karieren-tsentar/vazmozhnosti-realizatsiya/>).

В отдел НИД са извършвани ежегодни вътрешни и външни одити, резултатите от които показват, че не са установени несъответствия, свързани с провеждането на обучение и процедури по докторски програми. През м. юли 2015 г. успешно преминава ресертификацията *по ISO 9001:2008*. За подготовката са проведени вътрешни одити в МФ,

като са отстранени констатираните несъответствия със съответните коригиращи действия. Външният одит осъществява посещения и проверки в няколко от звената на Факултета, включително и на самото ръководство. През 2016 г. е извършен контролен външен одит на СУК, при който не се установяват несъответствия. Във връзка с въвеждането на нов стандарт за контрол на СУК ISO 9001:2015 на ръководството на МУ-Пловдив е предложено провеждане на обучение на вътрешни одитори, което преминава успешно със сертифициране на вътрешни одитори.

В първичното звено Катедра „Обща и клинична патология“ към МФ на МУ-Пловдив, където се провежда обучението по докторската програма „Патологоанатомия и цитопатология“, се извършват ежегодно планови вътрешни одити със Заповед на Ректора на МУ-Пловдив. Броят на извършените в звеното планови и извънредни одити през последните 5 години е: 5 планови и 1 извънреден (Заб. Плановите одити се извършват ежегодно). За посочения период не са констатирани пропуски по отношение провеждането на обучение и процедури по докторската програма „Патологоанатомия и цитопатология“.

По 1.1.3. МУ-Пловдив изгражда и прилага политика за осъществяване взаимовръзка между научните изследвания и обучението по докторската програма в рамките на националния и институционалния контекст. Основни задачи в осъществяване на мисията и целите на МУ-Пловдив са провеждане на фундаментални и приложни научни изследвания в основните медико-биологични, клинично-диагностични, профилактични, медико-социални и медико-екологични направления в съвременната наука и изучаване и внедряване на постиженията на световната медицинска наука и практика (ПУДМУП раздел I). В МУ-Пловдив съществува утвърдена практика за обвързване на научните изследвания с обучението по докторските програми, която обхваща целия жизнен цикъл от разработване на проект за акредитиране на докторска програма, разкриване на процедури за зачисляване на докторанти, периодична оценка и представяне на напредъка на докторантите до оценка на завършените трудове и защита на научни степени.

Разкриването на процедури за зачисляване на докторанти се предшества от обсъждане и анализ на ниво катедра, факултет и Академичен съвет на актуалната проблематика в научната област и разработване на предложение, съпроводено с обосновка, анотация, изследователски план и бюджет на научните изследвания (писмо НИД за заявяване на места за редовни докторанти, предложения и доклади на КС, ФС).

МУ-Пловдив подпомага и насърчава научноизследователската дейност на докторантите, като осигурява необходимите ресурси (финансови, технически, материални, информационни), подготовка и експертна помощ за провеждане на изследователска дейност. На възможностите за участие в научни изследвания е обърнато особено внимание в специално разработения *Пътеводител на докторанта*.

Докторантите и техните ръководители имат възможност да участват в ежегодно провежданите вътрешноуниверситетски конкурси за Финансиране на научни проекти: „Старт на докторски програми“ и „Докторантски и постдокторантски проекти“, чиято цел е да стимулира научната дейност чрез осигуряване на финансиране. Оценката на проектните предложения се извършва с участието на външни експерти в съответната област, а одобрените проекти са обект на системен контрол и оценка на постигнатите резултати (<http://mu-plovdiv.bg/nauchna-deynost/vatreuniversitetski-proekti/#sdp>).

Модул „Постдокторанти“ има за цел стимулиране на учените – асистент, главен асистент и доцент, отговарящи на условията за постдокторант и реинтеграция към научна кариера на перспективни учени, придобили първа образователна и научна степен „доктор“, работещи в страната и чужбина. Това допринася за трансфер на знания към ВУ, развитие на конкурентни и съвременни научни направления и стимулиране на индивидуалния потенциал за иновации на високо ниво като фундаментална стъпка за развитие на устойчива иновационна среда (<https://mu-plovdiv.bg/wp-content/uploads/2018/12/2-Opisanie-na-NNP-Mladi-ucheni-i-postdoktoranti.pdf/>).

Взаимовръзката между научните изследвания и обучението по докторската програма се осъществява и чрез целенасочено стимулиране на включването на докторанти в научната дейност на катедрите, като показател за оценка на академичното представяне на преподавателите е и съвместната им работа с докторанти и студенти. Периодичното атестиране на зачислените докторанти позволява да се отчитат и обсъждат дейностите и резултатите от провежданите научни изследвания и осигурява адекватна обратна връзка [/https://mu-plovdiv.bg/wp-content/uploads/2018/07/Atestatsionen-list-doktoranti_2018.doc/](https://mu-plovdiv.bg/wp-content/uploads/2018/07/Atestatsionen-list-doktoranti_2018.doc/).

Резултатите от осъществените научни проекти ежегодно се представят пред академичната общност и публикуват в рамките на традиционните „Дни на медицинската наука“ (<http://mu-plovdiv.bg/nauchna-deynost/vatreuniversitetski-proekti/#commission>).

Участието на студенти и докторанти в научноизследователската работа на научните звена е гарантирано право от Правилника на МУ-Пловдив. Те провеждат и извяват своята научна дейност и в рамките на Младежкото научно дружество „Асклепий“, което има 20 годишни традиции, подкрепени методично, организационно и финансово от Академичното ръководство. В тази насока е и ежегодният конкурс „Наука и младост“ под егидата на Ректора за научни разработки на студенти, докторанти и млади учени по медицина, фармация и здравни грижи. От 2005 г. в МУ-Пловдив се издава **Сборник** с премирани научни разработки от конкурса „Наука и младост“ за студенти, докторанти и млади учени (<http://asclepius.bg>).

Съдържанието на програмата на *Докторантското училище* включва теми за запознаване и подпомагане на докторантите при старта на тяхната научноизследователска дейност (https://mu-plovdiv.bg/wp-content/uploads/2020/02/5-final-DoctSchool-grafic_2020_Feb_June.pdf).

Докторантското училище е функционална структура в МУ-Пловдив, която е насочена към образователните и научни потребности на докторанти и млади изследователи от всички основни звена на Университета (<http://mu-plovdiv.bg/nauchna-deynost/doktorantsko-uchilishte/>).

Прилагат се правилата на етичен кодекс за осигуряване на академично единство, чрез който се гарантират залегналите в ЗВО академични свободи и нетърпимост към всякакви форми на дискриминация. Приети са и са оповестени правила и процедури за предотвратяване и санкциониране на изпитни измами и плагиатство.

Правилникът за устройство и дейност на МУ-Пловдив и вътрешните наредби и инструкции са съобразени със залегналите в ЗВО академични свободи и нетърпимост към всякакви форми на дискриминация. Академичната автономия на МУ-Пловдив не допуска създаването на организации и общности на расова, народностна, етническа, религиозна или политическа основа и свързаните с тях дейности, като наред с това в Университета се предоставят равни права и възможности по отношение на административни, учебни и научни дейности в т.ч. равно третиране на всички участници във вътреуниверситетски конкурси. (ПУДМУП). В МУ-Пловдив е създадена и функционира **Комисия по научна етика** (<https://mu-plovdiv.bg/nauchna-deynost/komisiya-po-nauchna-etika/>), която е орган на Научния съвет и в състава ѝ влизат изтъкнати научни специалисти и преподаватели. Тя има за цел да гарантира (обезпечи, осигури) научността на изследванията и етичния подход: <https://mu-plovdiv.bg/wp-content/uploads/2019/03/Etichen-kodeks-na-MU-Plovdiv-2018.pdf>; <https://mu-plovdiv.bg/komisiya-po-etika/>

Комисията по научна етика контролира изследователската дейност, дисертационните разработки, самостоятелните и колективни научни проучвания на служители на Университета. *Действащи практики, свързани с предотвратяване и санкциониране на плагиатство*, са: технологичен контрол върху подадените за печат материали в сп. Folia Medica; подаване на **декларация** за оригиналност и достоверност на дисертационните трудове; използване на системи против плагиатство (free anti plagiarism check) със свободен достъп: <https://mu-plovdiv.bg/wp-content/uploads/2021/04/Vatreshni-pravila-za-plagiatstvo-16-04-21.pdf>.

Проблеми и изисквания на научната и академична етика и отношенията в академичната общност са обект на обсъждане и запознаване на докторантите в съответни раздели на Пътоведителя на докторанта и в Програмата на докторантското училище.

В първичното звено Катедра „Обща и клинична патология“ през акредитирания период всички докторанти са преминали специализираните лекционни курсове в докторантското училище.

По 1.1.4. В МУ-Пловдив се прилагат правилата на етичен кодекс за осигуряване на академично единство, чрез който се гарантират залегналите в ЗВО академични свободи и нетърпимост към всякакви форми на дискриминация. Приети са и оповестени правила и процедури за предотвратяване и санкциониране на изпитни измами и плагиатство.

Правилникът за устройство и дейност на МУ-Пловдив и вътрешните наредби и инструкции са съобразени със залегналите в ЗВО академични свободи и нетърпимост към всякакви форми на дискриминация. Академичната автономия на МУ-Пловдив не допуска създаването на организации и общности на расова, народностна, етническа, религиозна или политическа основа и свързаните с тях дейности, като наред с това в Университета се предоставят равни права и възможности по отношение на административни, учебни и научни дейности в т.ч. равно третиране на всички участници във вътреуниверситетски конкурси. (ПУДМУП).

В Катедра „Обща и клинична патология“ успешно са реализирани 3 научни проекта с участие на докторанти (Вътреуниверситетски проекти: №ДПДП-15/2018 г. на тема: „Епително-мезенхимен преход при ендометриални карциноми, карциносаркоми на маточното тяло и ендометриоза“; „Имунохистохимично субтипизиране на пациенти с колоректален карцином, в корелация с KRAS мутационен статус и микросателитна нестабилност“, „Програма за подкрепа и подпомагане при случаи с локално авансирал или метастатичен уротелен карцином“), като резултатите от тях са публикувани в научни списания.

Констатации за изпълнение на критерий 1.1.:

МУ-Пловдив организира обучението по ДП „Патологоанатомия и цитопатология“ в съответствие със своите мисия, цели и задачи. Обучението на докторантите се организира и реализира в Катедра „Обща и клинична патология“ на МУ-Пловдив (съвместно с Отделението по Клинична патология). Обучението се базира на официално утвърдени стандарти, записани и разработени в програми и правилници и е съобразено с действащото законодателство. Цялостната дейност за обучение по ДП е подчинена на институционалната система за качество в МУ-Пловдив, без да се пренебрегват нейните специфични особености. Изработени са и се прилагат правила за осигуряване на академично единство, академични свободи и нетърпимост към дискриминация. Те се гарантират от действащи нормативни документи и контролни структури. Вътрешните одити в Катедра „Обща и клинична патология“ към МФ, където се провежда обучението по докторската програма, гарантират високо ниво на докторската програма, съгласно системата за качество в МУ-Пловдив, като е съобразена със спецификата на изграждане на знания и умения по патология. Докторската програма по „Патологоанатомия и цитопатология“ се включва иновативно в рамките на институционалния и национален контекст, като се осъществява пряка връзка между патологоанатомичната наука и практика. За акредитационния период в първичното звено не са установени нарушения на правилата и процедурите за провеждане на изпити за докторански минимум и прояви на измами. Не са постъпвали сигнали за плагиатство в представените за оценка и защитени дисертационни трудове. Прилагат се правилата на етичен кодекс за осигуряване на академично единство и гарантиране академичната свобода и нетърпимост към различни форми на дискриминация.

Стандарт 2. Разработване и одобряване на програмите

Критерий 2.1. Висшето училище или научната организация изгражда и прилага процедури за разработване, одобряване, наблюдение и обновяване на докторските програми при съдействието на високо квалифицирани учени, представители на промишлеността и други заинтересовани страни

Обучението на докторантите се извършва по съвременни учебни програми. При разработването им се осъществява експертен анализ на предшестващия опит в МУ-Пловдив, на този в други Висши училища у нас и други страни, както и достиженията в областта на научните изследвания и консенсусите на научни дружества и професионалната общност. В съответствие с ПУДМУП, **процедурата за разработване и одобряване** на учебните програми включва експертен анализ, обсъждане и приемане с решение на КС и последващо представяне за обсъждане и утвърждаване от Факултетен съвет. Актуализирането на програмите се извършва в края на всяка учебна година, с оглед на прилагане на промените през следващата (ПУДМУП Раздел „Структура и организация на учебния процес“, чл. 66, 2). Наред с това се прави експертна оценка и актуализиране на програмата за обучение по индивидуалния план на докторантите в съответствие с темата на дисертационния труд и научните изследвания в Катедрата.

При разработването на докторските програми се прилага Националната квалификационна рамка на РБ и Стандарти и насоки за осигуряване на качеството в Европейското пространство за висше образование (ESG). Очакваните резултати са свързани с постигането на знания, умения и изграждане на нагласи, с които се надгражда постигнатата компетентност на нивото на предшестващата магистърска програма за обучение. Създават се възможности за плавно усъвършенстване и разширяване на капацитета за научна и изследователска дейност. Институционалното одобрение на програмите в МУ-Пловдив обхваща няколко етапа на експертна оценка и утвърждаване: на нови катедри, факултет и университет от съответните колективни органи на академично управление (КС, ФС, Научен съвет на МУ, АС).

По 2.1.1. Докторските програми са разработени в съответствие със съвременните постижения на науката и имат ясно изразени очаквани резултати.

Подготовката за разкриване на докторска програма в МУ-Пловдив включва разработване на Учебна документация (тематична програма, конспекти, атогация и обосновка на теми за дисертационни трудове и др.) и Доклад за самооценка от основното звено. Докладите и предложенията на КС и ФС се обсъждат предварително на заседание на Научния съвет на МУ-Пловдив и след положителна оценка се внасят за обсъждане и решение на РС. Мониторингът върху обучението и документацията, включително осъвременяването по акредитираните докторски програми се извършва ефективно от Факултен съвет и Академичен съвет и се контролира от отдел НИД и Научния съвет на МУ.

Членовете на Катедрения съвет на първичното звено са експерти в област „Патологоанатомия и цитопатология“, участват в представителни професионални и научни организации като: Българско научно дружество по патология, Съюз на учените в България, European Respiratory Society (ERS), Дружество по белодробни болести в България (ДББ), Българско научно дружество по обществено здраве, Френско дружество по патология, Международна академия по патология и Български лекарски съюз, което позволява споделяне на опит и добри практики при разработване на програмите и определяне на приоритетите на изследователска дейност.

По 2.1.2. Има организация и стандарти за разработването, одобрението и прилагането на учебната документация, която периодично се анализира и обновява със задължителното съдействие на докторантите, потребители на кадри и други заинтересовани страни.

В МУ-Пловдив е приет Академичен стандарт за учебна дисциплина (<https://mu-plovdiv.bg/za-nas/dokumenti-formulyari/akademichen-standart-uchebna-distiplina-mu-plovdiv/>) и специфичен формат на описание на учебна програма, който позволява на студентите да получат пълна представа за същността и всички аспекти, свързани с обучението по

дисциплината и нейното място и обвързаност с други дисциплини в учебния план, профил на преподавателите, както и формите на оценка.

Разработените за всяка дисциплина **академични стандарти** се предоставят на студентите в началото на обучението. Това изискване е в съответствие със ЗВО, чл. 56. ал. 1, „преподавателите са длъжни да разработят и да оповестят по подходящ начин и описание водения от тях лекционен курс, включващо заглавия и последователност на темите от учебното съдържание, препоръчителна литература, начин на формиране на оценката и форма на проверка на знанията и уменията“. Академичният стандарт за учебна дисциплина е утвърден с Решение на АС (Протокол №9/26.11.2015 г.) и се публикува на сайта на МУ-Пловдив. Чрез включването си във ФС, АС и УКК, както и чрез прякото си участие в академичните дейности на катедрите, в които са зачислени, докторантите имат възможност да участват в обсъждането, актуализирането и утвърждаването на учебните програми.

По 2.1.3. Докторската програма е представена в ясна документация, която задава устойчиви цели и задачи на образователната и научната, художествено-творческата, спортната дейности, обвързани с докторската програма.

Висшето училище провежда обучение в съответствие със съвременните тенденции в развитието на науката в областта на докторската програма. **В документацията на докторската програма по „Патологоанатомия и цитопатология“ са формулирани ясни цели, задачи и мотиви за обучение.**

Основни цели в обучението на докторантите в Катедрата са: Привличане и подготовка на млади и мотивирани хора за работа в областта на патологията; Създаването на висококвалифицирани кадри за преподавателска работа в Университета, както и за поддържане на високо качество на научноизследователска дейност в областта на патологията; Чрез тяхната реализация да се поддържа адекватна възрастова структура на академичния състав на Катедрата.

Основните практически задачи при разработване на докторантурите могат да бъдат систематизирани както следва: **1. Образователни:** Придобиване на знания и умения за получаване на образователна и научна степен „доктор“; Усвояване на нови и перспективни методи за изследване и анализ; Създаване на условия за лично и кариерно израстване на докторантите; **2. Научноизследователски:** Обучение в същността на научното изследване – избор на научен дизайн, формулиране на хипотеза, научен въпрос, метод и средства за постигането му; Усвояване на методи за експериментална дейност; Обработка, анализ и представяне на резултатите; Оформяне на научно съобщение като доклад, постер, публикация в рецензирано списание; **3. Нравствено-възпитателни задачи:** Създаване на атмосфера за усъвършенстване на професионалната етика и формиране на адекватна на новите реалности ценностна система у докторантите; Възпитание в дух на взаимопомощ и подкрепа с цел допълнителни възможности за професионална реализация; Научноизследователската дейност на докторантите да бъде в духа на най-високите морални стандарти както при отношенията им с обекта (труп, живо лице) на научното изследване, така и с неговите потребители (колеги, ръководители, медии).

Основните мотиви и очаквани резултати за развитието на науката от обучението на докторанти по докторска програма „Патологоанатомия и цитопатология“ са следните:

- Подготовка на висококвалифицирани научноизследователски кадри за развитие на научната и научно-приложната дейност в областта на общата и клинична патология;
- Създаване на нови научни и научно-приложни продукти в приоритетни за страната и Европейския съюз области на медицинската наука като цяло;
- Поддържане на високо ниво на информираност на обучаващото звено за световните достижения на науката и техниката по научната специалност;
- Осъществяване и развитие на ползотворни контакти със сродни обучаващи звена в изследователски учебни центрове у нас и в страните на Европейския съюз и провеждане на *съвместна* научноизследователска дейност с тях;
- Създаване на възможности на докторантите да ползват достиженията и опита на

водещи центрове;

- Подпомагане на развитието на научноизследователската работа за нуждите на практическата дейност;
- Удовлетворяване на условията за реализация на подготвяните кадри;
- Стимулиране на научното и професионално израстване на кадрите и на приемствеността в катедрените колективи.

Спецификата на докторската програма отговаря на академичната среда в обучаващото звено и в институцията, което е свързано и с наличието на успешно защитени научни трудове през последните години.

За периода 2014 -2022 год. в Катедрата са защитени успешно 8 дисертации за придобиване на образователна и научна степен “доктор”. От месец декември на 2022 г. към Катедрата е зачислен редовен докторант с тема „Анализ на оралните и максилло-фациални биопсии за периода 2009-2019 г. в УМБАЛ „Св. Георги – Пловдив“ ЕАД“.

През периода 2016-2022 г. в Катедра „Обща и клинична патология“ са реализирани 4 хабилитации за заемане на АД „доцент“; 1 за заемане на академична длъжност „професор“; а 4-ма, успешно защитили дисертацията си докторанти са заели длъжност „главен асистент“. Създадените в Катедра „Обща и клинична патология“ научни кадри са в състояние да прилагат всички съвременни методи в морфологичната диагностика и да осъществяват добро качество на преподаване, диагностика, лечение и обучение в това направление.

По 2.1.4. При разработването на докторските програми се прави анализ на: възможните работни места, изводи от разговори с потенциални работодатели и от заключенията на национални и международни проучвания относно развитието на науката и пазара на труда. Анализът на възможните работни места на успешно завършилите докторската програма по „**Патологоанатомия и цитопатология**” показва, че преобладаващата част от тях се реализират като асистенти в Катедрата по обща и клинична патология на МУ-Пловдив, а останалите – като патолози в различни УМБАЛ, МБАЛ, КОЦ, УСБАЛО и ДКЦ-та в страната.

Значителна част от мотивацията на кандидатите за докторските програми на МУ-Пловдив е възможността да продължат развитието си в академична среда. Това е основание разработването на докторските програми и темите на дисертационните трудове най-често да са съобразени с възможностите и интересите на звената (катедри, клиници) и тяхната стратегия за иновации и научни приоритети. В МУ-Пловдив се провежда периодично Проучване мнението на работодателите-потребители на кадри на Медицински университет (<https://mu-plovdiv.bg/kachestvo-akreditatsii/prouchvaniya/prouchvane-na-mnenieto-na-rabotodatel/2018-2/>), а обучаващото звено **поддържа контакти с потенциални потребители** и с други заинтересовани от обучението на докторанти социални субекти. **Обучението по докторска програма „Патологоанатомия и цитопатология” е фундаментално и интердисциплинарно.** То включва изследвания, които могат да придобият фундаментален или приложен характер и много от тях да бъдат включени в практиката. Това прави направлението високо конкурентно, а резултатите от научните разработки могат да послужат за основа на нови изследвания.

Докторската програма по „Патологоанатомия и цитопатология” заема важно място в обучението на докторантите в МУ-Пловдив. Изследванията се извършват със здрави лица и пациенти, както и в експериментални постановки. Те са възможни поради обезпечеността на докторантите с нови идеи, диагностични методи и подходи, използвани в специалността.

Работи се по съвместни проекти между обучаващото звено и потенциални потребители на резултатите от обучението по докторската програма. Съществува тясна колаборация между Катедрата и останалите катедри, клинични звена и различни академични и социални структури в Пловдив и страната. Тя се осъществява посредством съвместни инициативи на Катедрата с тези структури: провеждане на работни срещи и научни събития, колаборация по проекти.

По 2.1.5. Всяка докторантска програма е съвместима (сравнима) с аналогични програми на други ВУ в България, ЕУ или извън ЕУ, позволяваща професионална мобилност на докторантите.

Докторски програми съвместими с анализиранията са разкрити във всички Катедри по обща и клинична патология в Медицинските университети в страната. Познаването на конкурентната среда и базирането на обучението върху основата на европейските стандарти е **добра предпоставка за мобилност** на докторантите по програмата, както на национално, така и на международно ниво. Възможностите за мобилност на студенти, преподаватели и преподавателски състав по програма “Еразъм+” са представени на сайта на Университета /<https://mu-plovdiv.bg/mezhdunarodno-satrudnichestvo/erasmus/>.

Отчитане особеностите на конкурентната среда. При съществуващата нормативна уредба, обучението на докторанти се извършва в конкурентна среда, при която те сами могат да избират къде да проведат своето обучение. Развитието на съвременни информационни технологии позволява всеки интересуваш се да може да се информира за възможностите, които му се предлагат не само от МУ - Пловдив, но и от други структури за разработване на научен труд.

По 2.1.6. В институцията са разработени специфични процедури за наблюдение, контрол и оценка на състоянието на документацията, свързана с докторските програми. В Катедрата по обща и клинична патология се съблюдават законовите изисквания за прием и обучение на докторантите, като за целта се поддържа и актуализира комплект от нормативни документи. Оригиналната документация за прием и обучение на докторантите се съхранява в Научния отдел на Ректората на МУ-Пловдив, където текущо се упражнява контрол върху спазването на изискванията на нормативните документи, свързани с обучението на докторантите. Документацията периодично се обновява на ниво Медицински университет, като всички промени се свеждат своевременно до Декана на факултета. При обновяване на документацията се вземат под внимание и резултатите от провежданите вътрешни и външни одити по системата за управление и поддържане на качеството в МУ, както и резултатите от провежданите анкети сред докторантите за оценка на тяхната удовлетвореност. За всеки докторант се разкрива **Лично досие**, което съдържа всички материали и документи, отнасящи се до приема, статута, индивидуалния научен план, неговото изпълнение и положените изпити. Личното досие на всеки зачислен докторант се завежда и в обучаващото звено. **В индивидуалния план**, разработен съвместно с научния ръководител се включват: тема на дисертацията; изпити и срокове за тяхното полагане; етапи на разработване на дисертацията и срокове за тяхното изпълнение; дизайн на научното изследване и неговата обезпеченост; посещение и участие в образователните специализирани лекции и курсове; участие в научни прояви и форуми. Изпълнението на индивидуалния план на докторантите и цялостната дейност по тяхната подготовка е обект на контрол от страна на КС и ФС при ежегодното атестиране.

Констатации за изпълнението на критерий 2.1.

Докторските програми в МУ-Пловдив и в частност тази по “Патологоанатомия и цитопатология” са разработени в съответствие със съвременните постижения на науката и нуждите на клиничната практика, с ясно дефинирани цели, практическа насоченост, задачи, очаквани резултати, подходи и методи на обучение на високо европейско ниво. Мониторингът е детайлно представен и освен стандартните вътрешни одити са въведени неочаквани проверки на титулярите по дисциплини, т.нар. текущ контрол. Темите на разработените и разработвани дисертационни трудове са уникални за територията на страната, като същите тематични направления не са били разработвани от други висши училища и научни организации у нас.

Стандарт 3. Обучение, преподаване и оценяване, ориентирани към студентите

Критерий 3.1. Съществува система от правила и дейности, свързани със стимулиране на мотивацията и активната позиция на докторантите в процеса на обучението и провеждането на научни изследвания, както и подготовката на дисертационния труд

По 3.1. Провеждането на обучение, ориентирано към специфичните потребности на докторантите в МУ-Пловдив е довело да разработване на специален **Пътеводител на докторанта** (<https://mu-plovdiv.bg/wp-content/uploads/2016/08/Koritsa-patevoditel-doktoranti-213x300.jpg>). Тези аспекти са застъпени и в **Програмата** на Докторантското училище, в което водещи представители на академичната общност споделят своя богат опит и добри практики с докторантите. В МУ-Пловдив съществуват разнообразни практики за стимулиране и мотивация на академичната активност на докторантите. Такива са периодичните срещи на ръководството на МУ със студенти и докторанти, създадените възможности за участие във вътрешни университетски научни проекти, подкрепата на ръководството за МНД “Асклепий”, присъждането на годишни награди на Ректора за най-добър млад учен, включването на студенти и докторанти в състава на управляващите органи (АС, ФС, КС), в УКК и екипа от вътрешни одитори на МУ. В съответствие с Регламента в ПУДМУП особено активна роля в целия процес на докторантурата имат докторантите на самостоятелна подготовка, които представят проект за зачисляване по избрана от тях тема.

По 3.1.1. **Подготовката на докторантите се реализира чрез съвременни образователни форми и методи и при използване научните постижения по докторската програма. Докторантите по докторска програма „Патологоанатомия и цитопатология“** се обучават в съответствие със съвременните постижения на медицинската наука и практика. При обучението на докторантите се прилагат съвременни методи и разнообразни форми на преподаване (лекции, семинари, практически упражнения и др.). Организираният учебен процес се съчетава в максимална степен с индивидуалния учебен план за работа на докторанта. Акцентира се върху индивидуалната форма на обучение, която е непрекъсната и ежедневна.

Индивидуалната учебна програма е съобразена с темата на дисертационният труд.

Формите на обучение по докторска програма “Патологоанатомия и цитопатология” включват:

- Лекционни курсове, изнасяни от хабилитираните преподаватели по специалността;
- Тематични курсове по индивидуалната програма;
- Практически занятия за усвояване на експериментални методики и модерна научна апаратура;
- Организиране и извеждане от самите докторанти на практически упражнения и семинарни занятия по преподаваните дисциплини, свързани със специалността;
- Семинари и практически курсове в страната;
- Обучение за работа с високо специализирана научна апаратура, както в МУ - Пловдив, така и в други звена в България;
- Участие в колегиуми;
- Участие в научни прояви (симпозиуми, конференции и конгреси) у нас и в чужбина. Докторантите участват активно в ежегодните Дни на медицинската наука в МУ-Пловдив, на които най-добрите разработки се премират.
- Участие в **Докторантското училище** на МУ, където те придобиват умения за изготвяне на литературна справка, оформяне на научни съобщения, публикации и дисертации.
- Самостоятелна подготовка. (https://mu-plovdiv.bg/wp-content/uploads/2020/02/5-final-DoctSchool-grafic_2020_Feb_June.pdf)

Докторантите осъществяват и преподавателска дейност в катедрата с натовареност до една трета от средната учебна натовареност на нехабилитираните преподаватели, която е фиксирана в графици за учебната дейност в катедрата.

На докторантите в МУ-Пловдив е предоставена възможност за развитие на преподавателски умения чрез участие в Педагогическа академия с обучения в сферата на научното ръководство, академичното преподаване и други по проект ДОКТОРАНТ-2 (<http://doctorant-mu-plovdiv.bg/doctorant2/>).

Създадените специализирани центрове в МУ-Пловдив (**Университетски информационен център** <https://mu-plovdiv.bg/univeruniversitetkiya-informatsionen-tsentar-na>

mu-plovdiv-veche-otvori-vrati/; **Кариерен център** <https://mu-plovdiv.bg/karieren-tsentar/obshta-informatsiya-karieren-tsentar/>, **Отдел за учебна и научна документация (ОУНД)** <https://publisher.mu-plovdiv.bg/za-nas/> предоставят на докторантите възможност за развиване на знанията и уменията в предпочитани от тях направления. **Библиотечно-информационен център** (<https://mu-plovdiv.bg/za-nas/tsentrove/bibliotechno-informatsionen/obshta-informatsiya>) на всеки докторант предоставя достъп до онлайн Е-книги и богат списък от научна медицинска литература (печатни издания) за научноизследователска дейност.

Докторантското училище е функционална структура в МУ-Пловдив, която е насочена към образователните и научни потребности на докторанти и млади изследователи от всички основни звена на Университета /<https://mu-plovdiv.bg/nauchna-deynost/doktorantsko-uchilishte/>

Основните цели на докторантското училище са:

- осигуряване на административна, информационна и консултантска помощ по отношение на цялостното обучение на докторантите и младите учени в МУ-Пловдив;
- подпомагане на общообразователната подготовка в хода на обучението за придобиване на образователната и научна степен „Доктор“, съобразена със спецификата на медицинското образование и научна дейност;
- разширяване на научния и изследователски капацитет на академичните кадри в Университета.

Докторантите към МУ-Пловдив, съвместно със студенти и млади учени участват в дейността на МНД **“Асклепий”** <https://asclepius.bg/>, в което придобиват допълнителни практически умения за изготвяне на литературна справка, планиране и провеждане на научни разработки, оформяне на научни публикации и дисертационен труд, ползване на компютърни програми и интернет-базирани средства.

Иновационни изследвания, свързани с докторската програма. В докторските програми се включват за изучаване научни, научно-приложни и клинични проблеми, които са били недостатъчно изследвани досега или въпреки съществуващите научни проучвания в световен и в национален мащаб все още остават нерешени важни проблеми. Избраните теми за разработване са такива, които са специфични за страната, върху които досега няма проведени систематични изследвания и липсват защитени докторантури. В подготовката на докторантите се прилага мултимодалния подход, включващ съвременен комплекс от разнообразни клинични, модерни клиничнолабораторни, имунохистохимични и инструментални методи. Проблематиката, която се разработва в Катедрата е актуална и с голяма практическа насоченост. За това свидетелстват реализираните публикации в международни научни издания.

По 3.1.2. Докторантите се обучават посредством различни индивидуални и колективни форми при контрол от страна на научния ръководител за съблюдаване на индивидуалния план.

Подготовката и обучението на всеки докторант се осъществява по **Индивидуален учебен план**, изготвен от неговия научен ръководител, обсъден и приет на Катедрен съвет и утвърден от Факултетен съвет. Той определя насоката на докторантурата и съдържа шест елемента. Изпълнението на индивидуалния план на **докторантите** и цялостната дейност по тяхната подготовка е обект на контрол от страна на КС и ФС при ежегодното атестиране.

Индивидуалната учебна програма е съобразена с Учебната план-програма на специалността “Обща и клинична патология”, както и с темата на дисертационния труд. Изпълнението на индивидуалните програми се контролира периодично от научния ръководител и на заседания на Катедрения съвет и на Факултетния съвет. Докторантите се атестират от ФС в края на всяка академична година като се попълва **Атестационен лист на докторанта** <https://mu-plovdiv.bg/razvitie-akademichen-sastav/atestirane-akademichen-sastav/>. Те представят пред Катедрения съвет отчет за извършваните дейности, който съдържа научна част (докладване на получени резултати) и отчет за изпълнението на индивидуалния учебен план. Научният ръководител дава писмено мнение за работата на докторанта и предлага,

съвместно с докторанта, конкретизация на индивидуалния учебен план за следващата академична година.

В рамките на дейността на Докторантското училище се извършва подготовка и обучение на всеки докторант по **Групов учебен план** с цел запознаване с нормативната уредба на докторантурите в Република България, разширяване и задълбочаване на теоретичната, методична, езиковата и компютърната подготовка, необходими за разработване на дисертационните трудове. Организирант се специализирани курсове по биостатистика и използване на статистически софтуерни продукти (SPSS v.17 и InStatGraphPad), както и общоезиков курс по втори западен език. През 2015 г. (в периода 4 - 16 март) за първи път в България в МУ-Пловдив е организиран и проведен курс по Дигитална медицина, в който се взели участие 19 докторанти. Докторантите получават сертификати, удостоверяващи участието им в съответните курсове.

По 3.1.3. Докторантите изпълняват всички основни етапи в подготовка на дисертационния си труд, като периодично докладват пред семинар на обучаващото звено резултатите от изследователската си дейност.

На основание Регламента за подготовка и научно ръководство на докторанти в МУ-Пловдив оценката за постиженията на докторантите се извършва системно. В МУ-Пловдив е въведена **система за атестиране на докторанти**. Докторантите се отчитат пред ФС в края на всяка академична година. Те представят пред КС отчет за извършваните дейности, който съдържа научна част (докладване на получени резултати) и отчет за изпълнението на индивидуалния учебен план. Научният ръководител дава писмено мнение за работата на докторанта пред КС и при необходимост предлага, съвместно с докторанта, конкретизация на индивидуалния учебен план на докторанта за следващата академична година. КС приема становище за изпълнението на индивидуалния учебен план и оценка на дейността на докторанта; оценка за извършената дейност от докторанта; предложение за конкретизация на индивидуалния учебен план за следващата година; препоръки за по-нататъшното развитие на докторантурата. Тези предложения се утвърждават от ФС. Протоколът от оценката на ФС, отчетът на докторанта и писменото становище на научния ръководител се представят в отдела за НИД и се прилагат в досието на докторанта. Докторантите представят резултатите от дейността си и в рамките на процедурите за контрол на вътреуниверситетските проекти и при презентациите на резултатите в рамките на научните сесии в МУ-Пловдив. (<http://asclepius.bg/initiatives>)

По 3.1.4. Използват се ясни съвременни и публично оповестени методи за оценяване постиженията на докторантите.

Методите и критериите за оценяване на постиженията на докторантите са формулирани и оповестени чрез **Регламента за придобиване на ОНС „доктор”** в МУ и критериите за атестиране и оценка на изпълнението на индивидуални план на докторантите.

Ясно са указани изискванията, свързани с полагането на изпити за докторантски минимум, структурата на дисертационните трудове, постигането на определен брой кредити от участие в Докторантското училище, броя и вида на публикациите за популяризиране на резултатите от изследователската работа. Изпълнението на тези изисквания е в обхвата на годишните одити на СУК по ISO 9001, провеждани в звената на МУ-Пловдив. Авторефератите, рецензиите и становищата на дисертационните трудове се публикуват на страницата на МУ-Пловдив (<https://mu-plovdiv.bg/tag/protseduri-ons-doktor/>).

По 3.1.5. Съществуват правила и комисия за разглеждане на жалби от докторанти. В МУ-Пловдив е приета **Процедура за подаване и разглеждане на оплаквания** в Медицински университет – Пловдив. (<https://mu-plovdiv.bg/wp-content/uploads/2018/06/protsedura-podavane-razglezhdane-oplakvaniya-mu-plovdiv.pdf>)

Постъпилите оплаквания и предложения се разглеждат от Зам. Ректор по КА. Извън тази процедура докторантите могат да се обръщат и към отдел НИД и Зам. Ректор по НИД по всички въпроси касаещи техния статут и хода на докторантурата.

По процедурата през акредитирания период не са регистрирани жалби от докторанти.

Констатации за изпълнение на критерий 3.1.

Учебните планове за подготовка на докторантите по програма „Патологоанатомия и цитопатология“ са съвременни, актуализирани, особено по отношение на използваните методи. Контролът основно се осъществява от прекия ръководител на научното звено. Отчетите се разглеждат на ниво катедра, обработват се и анализират ежегодно. Докторантското училище функционира изключително добре. Няма проблеми при организацията на учебния процес по отношение на курсове, организирани в съответствие с учебните планове на докторантите. Използват се и други зали, не само наличната в докторантското училище, за да осигури комфорт на обучаваните.

Стандарт 4. Прием, развитие, признаване и дипломиране на студентите

Критерий 4.1. Изградени са структури и са разработени вътрешно нормативни документи (правилници, разпоредби, инструкции) за функционирането на системата – от приема на докторантите включително до и след тяхната професионална реализация

При приема, обучението и дипломирането на докторантите в МУ-Пловдив се прилагат външните и вътрешни нормативни документи, регулиращи тази дейност в цялата продължителност на процеса, в съответствие с критерия заложен в Стандарт 2.1.6. Процедурите и критериите за прием се прилагат ежегодно, последователно и прозрачно, като са създадени възможности за: предварително запознаване на заинтересованите страни с институцията, правилниците и програмите за обучение; за насърчване и проследяване на професионалното бъдещо развитие на всеки един докторант, както и на докторантската мобилност. Изградените и функциониращи структури са: Отдел НИД, Докторантско училище, Научни съвети по факултетите, Младежко научно дружество. Тяхната дейност се регулира от разработените вътрешно-нормативни документи: ПУДМУП, Регламента за придобиване на ОНС „доктор“, заповеди на Зам. Ректор и Инструкции за провеждане на защиты.

По 4.1.1. Висшето училище или научната организация осигурява процедури и практика за последователно прилагане на предварително определени и публикувани наредби, които обхващат всички етапи на „жизнения цикъл“ на докторанта, напр. прием, развитие, признаване на срокове на обучение и дипломирането на докторантите.

Обучението на докторантите в МУ – Пловдив се организира и координира от Зам. Ректора по НИД. Зачисляването на докторантите в **редовна форма на обучение** се извършва със заповед на Ректора въз основа на решението на ФС. В заповедта се посочват: формата на докторантура, научната специалност, катедрата (научното звено), към която се зачислява докторантът, срокът на обучение, името и званието на научния ръководител, работната тема на дисертационния труд. **Приемът в самостоятелна форма** на обучение на докторанти, разработили в основната част дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен "доктор", се извършва без изпит през цялата академична година. Кандидатът подава заявление до ръководителя на катедрата, към което прилага проект на дисертационен труд, разработен в основната му част и библиография. На сайта на университета са представени всички възможности за мобилност на студенти, преподаватели и преподавателски състав по програма “Еразъм+” - <https://mu-plovdiv.bg/mezhdunarodno-satrudnichestvo/erasmus/>. **Признаване на придобито висше образование в чуждестранни висши училища** се извършва с цел достъп до по-нататъшно обучение в системата на висшето образование, до обучение за повишаване на квалификацията и до докторантура, улесняване на достъпа до пазара на труда, както и за други цели.

По 4.1.2. Създадени са правила и са осигурени възможности за включване на докторантите в изпълнението на изследователски проекти. В МУ-Пловдив са създадени реални възможности за работа на докторантите по самостоятелни проекти с практическа насоченост [/https://mu-plovdiv.bg/nauchna-deynost/vatreuniversitetski-proekti/](https://mu-plovdiv.bg/nauchna-deynost/vatreuniversitetski-proekti/). Съгласно решение на РС от 14.03.2012 год., от 2012 год. периодично се разкриват процедури за провеждане на вътреуниверситетски конкурси под наслов "Старт на докторантски

програми" за финансиране на анотационни проекти в областта на медицината, денталната медицина, фармацията, общественото здраве и здравните грижи. Успех за Център "Проекти" е и одобряването за финансиране на национално ниво на т.н. **проект „Докторантско обучение в МУ-Пловдив“**. Проект **“Докторант–2”** е продължение и надграждане на успешно приключил през 2015 г. проект **“Докторант”**- <https://doctorant-mu-plovdiv.bg/doctorant2/>. **Националната научна програма „Млади учени и постдокторанти“** е в изпълнение на препоръката на международния панел за оценка, реализиран в рамките на Инструмента на Хоризонт 2020 за подкрепа на политиките (PSF., която се отнася за насърчаване на младите учени (лица, които извършват /<https://mu-plovdiv.bg/wp-content/uploads/2018/12/2-Opisanie-na-NNP-Mladi-ucheni-i-postdoktoranti.pdf/>).

За периода 2014-2022 г. преподаватели от Катедра „Обща и клинична патология“ са участвали в 7 научноизследователски проекти. За същия период докторантите в Катедрата са участвали в 3 от проектите като изследователи.

По 4.1.3. Осигурени са възможности за мобилност на докторантите, в т.ч. периоди на обучение в други ВУ или научни организации, участие в национални и международни научни форуми и др. Докторантите, студентите и преподавателите в МУ – Пловдив имат възможност да участват в програмите на Еразъм за студентска и преподавателска мобилност с цел обучение и с цел практика.

По 4.1.4. Създадена е административна система за регистриране на хода на докторантурата и реализацията на завършилите докторанти.

Регистрирането и проследяването на хода на докторантурите се извършва от отдел НИД и се контролира от Зам.Ректор по НИД.

За периода 2014-01.2023 г. в МУ-Пловдив зачислените и обучавани докторанти по ДП „Патологоанатомия и цитопатология са 9 /девет/ - 8 от тях на самостоятелна подготовка и 1 – редовен докторант. Успешно защитилите дисертация докторанти са 8, които са били на самостоятелна подготовка. От месец декември 2022 г. към Катедрата е зачислен един редовен докторант.

Публикационната активност на докторантите включва: брой публикации – те са съавтори на 131 публикации, от които 22 в реферирани и индексирани издания (9 WS + 13 Scopus); брой докторанти участвали в научни форуми – 9; от тях в чуждестранни научни форуми – 25 научни съобщения, а в национални форуми – 133.

През периода 2014-2022 г. броят на докторантите, участвали в мобилност по програма Еразъм+ е 1. За същия период няма докторанти, провеждали изследвания в други ВУ или научни организации.

Списък на докторантите в катедра (обучаващо звено) по докторска програма „Патологоанатомия и цитопатология“ за периода 24.07.2014 г. – м. 01.2023 г.

Име, фамилия	Научен ръководител	Дата на зачисляване на докторанта	Форма на докторантура	Тема на дисертацията	Срок на завършване на докторантурата Статут на докторантурата
Докторант 1.	Доцент, дм	09.07.2014 г.	самостоятелна	Имунохистохимични и мутационно-генетични корелации при недребноклетъчни белодробни карциноми	Защитила на 11.03.2016 г.
Докторант 2.	Доцент, дм	22.10.2015г.	самостоятелна	Епително-мезенхимен преход и пролиферативна активност при яйчникови	Защитила на 21.11.2016 г.

				карциноми	
Докторант 3.	Доцент, дм	29.05.2013г.	самостоятелна	Обучението по патология: от традиция към виртуалност	Защитил на 10.03.2017 г.
Докторант 4.	професор, дм	27.02.2015г.	самостоятелна	Морфологични приноси във възпалителната и адаптивна патология на простатната жлеза.	Защитил 2016 г.
Докторант 5.	Доцент, дм	08.05.2015г.	самостоятелна	Диагностична стойност на ERG в имунохистохимичния панел за доказване на простатен карцином на иглени биопсии.	Защитила на 01.06.2017 г.
Докторант 6.	Доцент, дм	21.02.2018г.	самостоятелна	Епително-мезенхимен преход при ендометриални карциноми, карциносаркоми на маточното тяло и ендометриоза.	Защитила на 21.10.2019 г.
Докторант 7.	Доцент, дм	22.07.2019г.	самостоятелна	Еозинофилна метаплазия в простатния епител: епидемиология, морфология, морфогенеза	Защитила на 18.12.2020 г.
Докторант 8.	Доцент, дм	06.12.2019г.	самостоятелна	Имуноморфологични аспекти на уротелните карциноми на пикочния мехур	Защитила на 18.02.2021 г.
Докторант 9.	Доц. Доцент, дм	21.12.2022г.	редовна	Анализ на оралните и максило-фациални биопсии за периода 2009-2019 г. в УМБАЛ "Св. Георги - Пловдив" ЕАД.	21.12.2025 г.

Стандарт 5. Преподавателски състав

Критерий 5.1. Висшето училище или научната организация има разработена политика за осигуряване на качествен академичен състав, за подготовка на докторанти, която е част от стратегията за развитие на институцията

Обучението на студентите и докторантите в МУ - Пловдив се осъществява от високо квалифицирани преподаватели. Политиката за осигуряване на качествен академичен състав се основава на Стратегията за развитие на висшето училище и Мандатната програма на Ректора на МУ. Разработените критерии за заемане на АД (публикувани в ПУДМП) надвишават определените минимални изисквания в ЗРАСРБ и позволяват подбора на

преподаватели с висок потенциал и доказани качества. При подбора и взимането на решения за развитие на академичния състав се спазват всички законови изисквания за прозрачност и се предоставя широк достъп до информация на всички заинтересовани. <http://mu-plovdiv.bg/razvitiie-akademichen-sastav/dokumenti-protseduri/>

МУ-Пловдив предоставя възможности за развитие и повишаване на квалификацията на преподавателите чрез курсове за СДО подготовка и специализирани курсове за педагогическа подготовка. През 2018 год, в рамките на проект “Докторант-2” е организирана Академия за преподаватели, включваща 4 модула за обучение на настоящи и бъдещи научни ръководители на докторанти.

За периода 2014-2022 г. в Катедрата по обща и клинична патология на МУ – Пловдив са проведени общо 19 конкурса за академични длъжности, както следва: 10 за асистенти, 4 за главни асистенти, 4 за доценти, 1 за професор.

По 5.1.1. Катедра „Обща и клинична патология”, като обучаващо звено, разполага с необходимия научно-преподавателски състав на основен трудов договор за провеждане на обучението на докторантите по ДП „Патологоанатомия и цитопатология“. Хабилитираните преподаватели с тази научна специалност са с отлична теоретична и практическа подготовка, висок професионализъм, дългогодишен опит в учебната и научно-изследователската работа.

Преподавателите в Катедра „Обща и клинична патология” са 23. На трудов договор работят 21, като от тях на основен трудов договор са 11, а на неосновен трудов договор – 10. На граждански договор, като хонорувани асистентни работят 2-ма преподаватели. Академичният състав включва:

- Хабилитирани преподаватели – 6: професор - 1, ръководител на катедрата и доценти - 5.
- Нехабилитирани преподаватели, главни асистенти с ОНС “доктор” – 4:
- Нехабилитирани преподаватели, асистенти – 13.

Хабилитираните лица и главните асистенти са с ОНС «доктор», научна специалност «Патологоанатомия и цитопатология» и клинична специалност «Обща и клинична патология». Асистентите са на различен етап от професионалната си квалификация в профила на ДП.

Хабилитирани лица:	Нехабилитирани лица:		Общо
6	гл. асистенти - 4	асистенти – 13	23
1 професор и 5 доценти		(11 от тях на ОТД)	

5.1.2. Обучаващото звено разполага с академичен състав на основен трудов договори, чиито квалификация и научно изследователска работа осигуряват продуктивна академична среда за научни изследвания. Преподавателите от Катедра “Обща и клинична патология” осъществяват активна научно-изследователска дейност.

През анализирания период (2014-2022) хабилитираните преподаватели от Катедрата, като обучаващо звено, са автори и съавтори на 152 публикации. От тях 43 са в реферирани и индексирани издания с наукометрични показатели - 38 публикации в реферирани и индексирани списания с наукометрични показатели: 20 в списания с IF (Web of Science) и 23 в списания с JR (Scopus), както и в голям брой статии в нереферирани списания и сборници - 109.

Публикациите на хабилитираните преподаватели с квалификация в областта на ДП са 38 (20 WS + 18 Scopus). Участията на преподаватели от катедрата, заедно със свои докторанти в научни форуми са повече в 25 в международни и повече от 133 в национални форуми.

Относителният дял на научните публикации в реферирани и индексирани списания с наукометрични показатели на хабилитираните преподаватели, които могат да провеждат

обучение на докторанти по ДП "Патологоанатомия и цитопатология" е 88 % от този вид публикационна активност на Катедрата.

През анализирания период хабилитираните преподаватели от катедра "Обща и клинична патология" са участвали в написването и редакцията на 5 монографии, сумарно 21 глави в учебници и 25 учебни помагала.

По 5.1.3. Основното звено, обучаващо докторанти, има утвърдени практики и успешни изяви по специалността на докторантурата и/или в професионалната област, към която тя принадлежи.

Независимо от голямата учебна натовареност, в Катедра „Обща и клинична патология“ има активна научноизследователска дейност по профила на ДП "Патологоанатомия и цитопатология". Катедрата има значителен опит в обучението на докторанти и в реализирането на образователни продукти, а академичният състав поддържа висока активност в експертната и консултантската дейност по 10 основни научни направления: Туморна патология на белия дроб и плеврата; Патология на простатната жлеза и пикочния мехур; Туморна патология на яйчниците; Преканцерози и тумори на маточната шийка и ендометриума; Орална патология и патология на ГИТ; Патология на щитовидната жлеза; Патология на бременността и плацентата; Експериментална патология; Имунохистохимия - разработки за въвеждане в диагностичната практика на нови панели антители; Патология на кожата.

Хабилитирани преподаватели на Катедрата по обща и клинична патология са членове на експертни комисии, редколегии на списания, държавна комисия за придобиване на специалност, ръководството на Българското дружество по патология.

През отчетния период хабилитираните преподаватели от Катедрата по обща и клинична патология са извършили 12 рецензии на научни ръкописи, от които 3 в български и 9 в чуждестранни списания. В Катедрата са организирани 2 научни форума. Хабилитирани преподаватели от Катедрата са участвали с 2 рецензии и 25 становища в научни журита за придобиване на научна степен „доктор“ и научно звание „професор“.

Констатации за изпълнение на критерий 5.1

Подготовката на докторантите се осъществява от високо квалифицирани хабилитирани и нехабилитирани преподаватели със специалност „Обща и клинична патология“ на основен трудов договор към МУ - Пловдив. Те са с богат професионален опит, развиват активна научноизследователска дейност, свързана тематично с докторантурата. Публикационната им активност е висока. Академичният състав упражнява системна експертна и консултантска дейност.

Стандарт 6. Учебни ресурси и подпомагане на студентите

Критерий 6.1. Висшето училище или научната организация развива материално-техническа и информационна база, необходима за учебно преподавателската, научноизследователската, художествено-творческата и спортна дейности

По 6.1. Висшето училище осигурява материално-техническа и информационна база, необходима за учебно-преподавателската, научноизследователската, художествено-творческата и спортната дейности. Обучаващата институция разполага с необходимия капацитет от аудитории, кабинети, лаборатории, библиотечни места и др., създаващи академичен комфорт за работа на докторантите. Развитието на материално-техническата и информационна база са едни от основните приоритети на Ръководството на МУ-Пловдив. Сред постиженията на тази политика през последните 5 години са: модерен аудиторен комплекс, модерен библиотечно-информационен център, 6 технологични центрове и симулационен център за обучение на студенти и специализанти. Ръководството на Медицински университет счита, че съвременната материално-техническа база е важно условие за осигуряване и непрекъснато подобряване на качеството на образователния

процес. Сградният фонд на МУ-Пловдив е разположен на обща площ от 215 362 кв.м., на която са изградени 24 учебни сгради, 3 рехабилитационни центъра и три студентски общежития. Университетът разполага с 18 аудитории и 242 учебни зали с площ 17 222 кв.м и 7179 работни места, 185 лаборатории за обучение (5186 кв.м и 1850 места) и изследователска дейност (3405 кв.м). Всички те са подходящо оборудвани и осигуряват учебния и научния процес с цялата гама от модерна техника, в т.ч. мултимедия, операционни видеосистеми-скенери и др

Аудиторна площ за обучението по специалността „медицина“ се осигурява в учебни корпуси, разположени в базите на Университета на бул. ” В.Априлов” № 15А, бул. „Пещерско шосе” № 66, ул. “Перушица” №1 и в базите на УМБАЛ ”Св. Георги”. Предклиничните учебни дисциплини се изучават в учебните зали и лаборатории на МФ, ФФ и ФОЗ, разположени основно в базата на бул. ” В.Априлов” и в базата на ул. “Перушица”. Обучението по клиничните дисциплини се провежда освен в клиниките на УМБАЛ „Св. Георги”, също и акредитираните университетски болници УМБАЛ „Каспела”, УМБАЛ ”Пълмед”, УМБАЛ “Пловдив”, УМБАЛ “Еврохоспитал”.

Обучението по клиничните учебни дисциплини се осъществява основно в УМБАЛ ”Св. Георги” АД. Болницата е акредитирана с Решение на МС № 548/2002 г. като Университетска болница за обучение на студенти. Този неин статут е потвърден при следващите акредитационни процедури през 2007 и 2013 години. За обучение се използват и други лечебни заведения, акредитирани за обучение на студенти и специализанти, напр. УМБАЛ „Каспела”, УМБАЛ ”Пълмед”, УМБАЛ “Пловдив”, УМБАЛ “Еврохоспитал” и др.

По 6.1.1. Обучаващата институция разполага с необходимия капацитет от аудитории, кабинети, лаборатории, ателиета, библиотечни места и др., създаващи академичен комфорт за работа на докторантите.

В Катедра “Обща и клинична патология”, съвместно с Отделението по Клинична патология, съществуват необходимите условия за осъществяване на обучение на докторанти. Катедрата и Отделението разполагат със: 7 учебни зали, оборудвани с компютърна и мултимедийна техника, вкл. 7 TV монитора, с обща площ около 120 кв.м. и 5 морфологични лаборатории, оборудвани с тестове и апаратура за провеждане на диагностична и експериментална работа.

- Отделението по Клинична патология разполага със съвременна апаратура както за обработка на рутинни биопсични и цитологични изследвания (термостати, хистокинети, парафинов център, автоматизиран апарат за оцветяване, микротом, вани), така и за спешни интраоперативни (гефрирни) изследвания (криостати) и автоматизирани имунохистохимични и *in situ* хибридизационни изследвания (ДАКО и Ventana BenchMark).
- Общата лабораторна площ на Катедрата е около 70 кв.м. За изследователска дейност на 1 хабилитиран преподавател лабораторната площ е 11,66 кв.м. Лабораторната обезпеченост на Катедрата и Отделението включва обща апаратура (микротом, термостати, центрофуги и др.) и специфична диагностична апаратура (светлинни и имунофлуоресцентни микроскопи).
- 8 кабинета – средно по 15 кв.м, оборудвани с компютърна техника и периферия, изследователски микроскопи с видеокамери и компютърен софтуер. Доброто сътрудничество с редица теоретични, предклинични и клинични катедри от МУ-Пловдив подпомага разработването на мултидисциплинарни дисертационни трудове.

При необходимост от провеждане на експериментални опити и диагностични изследвания с животни, на разположение на докторантите е **Вивариума** на МУ - Пловдив (<https://mu-plovdiv.bg/za-nas/tsentrove/vivarium/>). Научно-изследователската работа на докторантите се финансира от бюджета на МУ - Пловдив и чрез научно-изследователски проекти. Разходите по защитите на дисертациите се осигуряват от бюджета на МУ.

Катедра “Обща и клинична патология” разполага с 15 компютъра, което позволява всеки преподавател да работи самостоятелно. Налице е възможност за неограничен достъп на докторантите за работа с компютър. Катедрата разполага с непрекъсната Интернет връзка и достъп до пълнотекстови публикации чрез библиотеката на МУ -Пловдив. *Изградена е и се*

усъвършенства информационната база за обучение и изследователска дейност в съответствие със спецификата на ВУ.

Информационното и ресурсно осигуряване на учебната и научна дейност в МУ – Пловдив се осъществява от: отдел „Учебна и научна документация” със звена за фото- и видеозаснемане, компютърна, копирна, издателска и печатна база и Библиотечно-информационен център.

Библиотечно-информационният център /БИЦ/ е разположен на площ от 1760 м². Включва в структурата си централна и четири филиални библиотеки, които функционират в обща мрежа и изграждат единна база данни (<https://mu-plovdiv.bg/za-nas/tsentrove/bibliotechno-informatsionen/obshta-informatsiya/>). Центърът разполага с 336 места, от които 75 са оборудвани с компютри. Всички библиотеки предлагат безплатен достъп до интернет, вкл. безжичен. Осигурен е 24/7 отдалечен достъп до абонираните електронни ресурси. В Централната библиотека и филиала в база 1 функционират 2 зали за докторанти, оборудвани с компютри, мултифункционални устройства и мултимедия. Създадена е пълна автоматизация на библиотечните процеси чрез ежегодно абонираните 11 модула от библиотечния софтуер „Автоматизирана библиотека“. В библиотечното обслужване е внедрена RFID технология, базирана на безконтактна радио-честотна идентификация на обекти. Електронният каталог и информационните бюлетени за нови книги са достъпни онлайн в сайта на Университета www.mu-plovdiv.bg, <https://mu-plovdiv.bg/za-nas/tsentrove/bibliotechno-informatsionen/katalozi-buletini-bic/>. През 2012/2013 г., в резултат на успешно реализиран от МУ-Пловдив инфраструктурен проект по Оперативна програма „Регионално развитие 2007-2013“, е осъществена модернизация на БИЦ, за която са инвестирани близо 1,5 млн. лв.

МУ-Пловдив е асоцииран член на *Българския информационен консорциум*, което позволява разширяване на информационната база чрез участие в безплатни достъпи до електронни продукти на редица водещи издателства. През 2016 г. са организирани 12 безплатни пробни достъпа до колекции на следните издателства: *Elsevier, ProQuest, Wiley, Cambridge, Taylor&Francis, CABI, Bentham Science, McGraw-Hill, Alexander Street, Royal Society of Chemistry*. Ежегодно абонираната колекция Access Medicine съдържа над 110 електронни учебника от пакетите *Basic & Clinical Science* и *Clinical Library* на McGraw-Hill.

Библиотечно – информационни услуги. БИЦ предоставя широк спектър библиотечно-информационни услуги, съобразени с нуждите на обслужваните потребителски групи. През 2016 г. в петте библиотеки на БИЦ са регистрирани 124 572 посещения.

Отделът за информационно и компютърно осигуряване (ОИКО) в МУ-Пловдив (<https://mu-plovdiv.bg/za-nas/otdeli/otdel-informatsionno-i-komunikatsionn/>) е създаден с цел изграждане, развитие и поддържане на информационните и комуникационните системи в МУ – Пловдив и неговите структури.

Мрежата за Интернет на МУ - Пловдив е изградена изключително със собствени средства. Понастоящем съществуват изградени локални мрежи в сградата на Администрацията, кат. Обща медицина, кат. Социална медицина, теоретични катедри (химия, физика, биология), Библиотеката в База 1, библиотеката в База 2, Факултета по Дентална медицина, Факултета по обществено здраве, Фармацевтичен факултет, Медицински колеж. За нуждите на Учебен отдел е създаден пакет (собствена разработка “Система за автоматизация на учебната дейност”- САУД) за електронно обслужване на студентите от записването до издаването на дипломите. Всички катедри (100%) в момента са свързани с Интернет. В компютърния отдел на МУ Пловдив работят компютърни инженери и програмисти с висок професионализъм и креативно мислене. МУ – Пловдив към декември 2011 г. разполага с над 800 компютърни системи, от които почти 100% ползват интернет. Ежегодно техният брой се обновява и увеличава. Отделът поддържа и три сървъра с различни функции, подпомагащи дейността на Университета. *Докторантите имат възможност да ползват на територията на Университета 14 компютърни зали с обща площ 804 кв.м.*

Отдел „Учебна и научна документация“ (ОУНД) (<https://mu-plovdiv.bg/zanas/tsentrove/universitetski-izdatelski-tsentar/>) има за главна цел ефективното използване на съвременните технологии за повишаване качеството на образованието, обогатяване на учебното съдържание и въвеждане на иновационни образователни технологии и методи в учебния процес. Отделът изпълнява следните основни специализирани функции: подготовка и отпечатване на учебници, тестове и други учебни медицински пособия и издания, свързани с научната дейност в МУ – дисертации, автореферати и монографии; предпечатна подготовка на вестника на МУ – Пловдив; регистрира, съхранява и предоставя в различен илюстративен вид всякаква медицинска, научна и друга информация; обслужване организационно-методическата, научната, учебната и административно-стопанската дейност на Университета. Предпечатната подготовка на материалите се извършва от високо квалифицирани инженери, ползващи модерна компютърна техника и софтуерните продукти Corel PhotoPAINT, Photoshop, Illustrator, и Acrobat. Звеното за предпечат разполага със съвременна апаратура, включваща 5 цветни широкоформатни лазерни принтери/плотери и 2 чернобели лазерни принтери. Във фотоцентъра работят дипломирани специалисти фотографи, с творческо мислене, солидна техническа подготовка в областта на фотографията и естетичен усет. Голяма част от заснетите кадри се публикуват в научни списания у нас и в чужбина. Фотоцентърът разполага с необходимата цифрова техника. За обработка на видео материалите се използва програмен продукт „PowerDirector 12 Ultimate Suite“. Наличната материална база отговаря изцяло на съвременните учебно-преподавателски изисквания. Вижданията на ръководството и академичната общност на Университета са, че тя постоянно трябва да се обновява и модернизира в съответствие с постоянно нарастващите изисквания на медицинското образование.

По 6.1.2. Осигурено е провеждането на експерименти, практики, експедиции, творчески командировки и др. дейности, необходими за подготовката на дисертационните трудове.

Във връзка с разработването на дисертационните трудове и провеждането на изследвания на докторантите се предоставя експертна, консултативна и финансова подкрепа. Наред с утвърждаването на индивидуален бюджет, осигуряването на възможности е свързано и с конкурсите за Старт на докторски програми, ВУП, целево финансиране на публикации и участие в научни форуми (<https://mu-plovdiv.bg/wp-content/uploads/2020/04/Reglament-finansirane-taksa-uchastie-nacionalni-mezhdunarodni-nauchni-forumi-2020.pdf>).

Мисията на МУ – Пловдив като автономна академична институция е чрез динамична научноизследователска стратегия да изгражда подготвени за научна дейност студенти, докторанти и постдокторанти, които да се реализират пълноценно в националното и световното научно-образователно пространство.

Научно-изследователска дейност в МУ – Пловдив. В Университета функционират няколко високотехнологични изследователски центъра: *Център за функционална белодробна диагностика; Център по имунология; Център по лазерна дентална медицина; Технологичен център по спешна медицина; Център по транслационни невронауки; Морфологичен изследователски център; Център по персонализирана медицина и фармакогенетика.*

Чрез проектно финансиране от държавната субсидия и от средства на Университета се разработват над 150 вътреуниверситетски проекта – както на докторанти, така и на утвърдени колективи. Водещо направление е трансферът на иновации и развитието на транслационни медицински изследвания.

Научно-изследователският център по имунология е единен интердисциплинарен Център за осигуряване на съвременна база за научни проучвания, както и за развитието на млади научни кадри в областта на клетъчната и молекулярна имунология.

Комплексът за транслационни невронауки е структура към Медицински Университет – Пловдив, резултат от успешно приключил проект за безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика“ 2007-2013 г. под управлението на Министерството на икономиката.

Медицинският Симулационен Тренировъчен Център (МСТЦ) на МУ – Пловдив е най-големият и комплексен тренировъчен център за медицински специалисти в Р България. Мисията му е да предложи най-доброто възможно обучение, както на студенти, така и на лекари от различни специалности – интернисти, пулмолози, кардиолози, гастроентеролози, ревматолози, анестезиолози, токсиколози, хирурзи, ортопеди, АГ-специалисти, педиатри и много други. В Медицинския симулационен и тренировъчен център съжителстват: високотехнологични манекени за моделиране на симптоми, състояния и заболявания от вътрешната медицина, неврологията, педиатрията и акушерството и гинекологията; най-новите лапароскопски, артроскопски и ендоскопски симулатори за виртуална реалност. Симулационният център на МУ – Пловдив се превръща в единствения по рода си медицински учебителен комплекс в България.

За осигуряване на фундаменталните биомедицински научни и изследователски проекти в МУ от съществено значение е наличният **Вивариум**. Той се явява единствен за Южна България център за отглеждане на различни видове лабораторни животни за съвременни експериментални цели. Вивариумът с контактите си с Централния Вивариум в София при необходимост осигурява и специални линии животни за научни цели.

Вивариумът е структурна единица на Медицински университет Пловдив и е самостоятелен отдел, пряко подчинен на Зам. Ректора по научно-изследователска дейност. В него се осъществяват развъждане и отглеждане на лабораторни животни, които намират приложение в научната, учебната и диагностична дейност на катедрите и клиниките към факултетите на Медицински университет Пловдив.

По 6.1.3. Осигурен е достъп на докторантите до съответни научни издания и бази данни. Данни от БИЦ във връзка с докторската програма по патологоанатомия и цитопатология са представени в <https://mu-plovdiv.bg/za-nas/tsentrove/bibliotechno-informatsionen/resursi-bic-2/>.

По 6.1.4. Висшето училище или научната организация стимулира научноизследователската дейност и творческата активност на докторантите, вкл. публикуването на техните резултати в реномирани международни издания.

Проявите, организирани от *младежкото научно дружество “Асклепий”* (<http://asclepius.bg/>) са една много добра възможност за реализация на научните разработки, в които участват студенти и докторанти. Чрез инициативите на дружеството докторантите придобиват допълнителни практически умения за изготвяне на литературна справка, планиране и провеждане на научни разработки, оформяне на научни публикации и дисертационен труд, ползване на компютърни програми и интернет-базирани средства.

Ежегодно в МУ – Пловдив се организират вътрешни научни прояви, на които има възможност за популяризиране на резултатите от научните разработки на докторантите:

- **Конкурс на университета “Наука и младост”** (<http://asclepius.bg/>), на който представените разработки се оценяват от жури и най-добрите от тях получават правото да бъдат публикувани в сп. *Folia Medica*.

- **Дни на медицинската наука в МУ – Пловдив**, в рамките на която се организират научни сесии, научни дискусии и други научни прояви. (<https://mu-plovdiv.bg/dni-na-meditsinskata-nauka-2019>)

Медицинският Университет, Ръководството на Медицински факултет и Катедра “Обща и клинична патология” подпомагат публикуването на научните разработки на докторантите в български и международни списания.

Научното списание на МУ – Пловдив, *Folia Medica* (<http://mu-plovdiv.bg/nauchnadeynost/fovia-medica/>), създадено през 1958 год., днес е водещо българско научно списание, което е достойна трибуна за изява на младите учени. Списанието се разпространява в 103 научни институции в света и се индексира в медицинските електронни база данни Medline, ProQuest, Copernicus. Списанието е в челната тройка на шестнадесетте най-цитирани български медицински списания в Journal Rankings на Scopus, както и с най-висок h-index от тях – 13, като получава и трайно най-висок индекс от реферирани български научни списания. Най-добрите разработки, класирани в ежегодния конкурс на университета „Наука

и младост”, получават правото да бъдат публикувани в същото списание. **Публикационната активност на докторантите от Катедра “Обща и клинична патология“ през акредитирания период включва 9 публикации в списания с импакт-фактор (Web of Science), 13 в списания, реферирани в Scopus, както и общо 158 научни изяви, 25 от тях на чуждестранни и международни форуми.**

Констатации за изпълнение на критерий 6.1.

МУ-Пловдив разполага с материално-техническа и информационна база с богати библиотечни ресурси за теоретична учебно-преподавателска дейност и предлага адекватен академичен комфорт за докторантите по „Патологоанатомия и цитопатология“. Представените факти доказват, че в докторската програма са създадени много добри условия на докторантите да работят по проекти и да публикуват резултатите от работата по дисертационния си труд, да ги разпространяват и направят видими за научната и професионална общност. Публикационната активност на докторантите от Катедра “Обща и клинична патология“ през акредитирания период включва 9 публикации в списания с IF (Web of Science) и 13 в списания с JR (Scopus).

Стандарт 7. Управление на информацията

Критерий 7.1. Висшето училище или научната организация имат изградена организация за управление на информацията, свързана с обучението и реализацията на докторантите

По 7.1.1. Организацията по приема и обучението на докторанти се осъществява от отдела за НИД на МУ – Пловдив, който поддържа и актуализира информацията за акредитираните докторски програми и зачислените докторанти и следи за хода на обучението и подготовката на дисертационните им разработки; предоставя информация според изискванията на ЗРАСРБ и на Правилника на МУ – Пловдив. Информация за всички дейности и етапи от този процес се публикува на сайта на МУ-Пловдив.

Отдел НИД изготвя годишни отчети и анализи на дейността, свързана с докторските програми и провежда анкети (<http://mu-plovdiv.bg/kachestvo-akreditatsii/anketi/>) сред докторантите за качество на обучение. Информация за проект ДОКТОРАНТ-1 е публикуван на интернет-страницата на проекта (<http://doctorant-mu-plovdiv.bg/>). През 2017 год. стартира нов проект-продължение ДОКТОРАНТ-2 (<http://doctorant-mu-plovdiv.bg/doctorant2/>). Проектът е финансиран по оперативната програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ (ОП НОИР) на МОН. По проекта се предоставят възможности за участие в следните дейности: – Мобилности с цел разпространяване на научните резултати на млади учени, докторанти и пост-докторанти на научни конференции и конгреси в ЕС; – Едномесечни мобилности с цел провеждане на научни изследвания на млади учени, докторанти и пост-докторанти във водещи университети в ЕС; – Педагогическа академия с четири двудневни обучения в сферата на научното ръководство, академичното преподаване и други за пост-докторанти, млади учени и хабилитирани преподаватели през академичната 2017-2018 г; – Достъп до онлайн Е-книги и богат списък от научна медицинска литература (печатни издания) за научно-изследователска дейност. Системно се отчита и анализира дейността и резултатите от ежегодния конкурс „Старт на докторски програми“ .

Националната научна програмата „Млади учени и постдокторанти“ /Хоризонт 2020/ се отнася за насърчаване на младите учени (лица, които извършват научноизследователска и научно-образователна дейност във висши училища и/или научни организации след придобиване на първа образователно-квалификационна степен "магистър", но не повече от 10 години след придобиването ѝ) и постдокторантите (учени, придобили образователна и научна степен "доктор", но не повече от 5 години след придобиването ѝ) и подпомагане развитието на тяхната кариера <https://mu-plovdiv.bg/wp-content/uploads/2018/12/2-Opisanie-na-NNP-Mladi-ucheni-i-postdoktoranti.pdf>. Основните дейности, свързани с осигуряването на качеството на докторантурите, се изпълняват от отдел НИД, ФС, научните съвети по факултети и катедрите на МУ-Пловдив.

Кариерното развитие на докторантите най-често е свързано с тяхната реализация в академична среда като преподаватели. Наред с това проучвания, свързани с реализацията на обучаващите се във ФОЗ, извършва и **Кариерния Център**. (<https://mu-plovdiv.bg/karieren-tsentar/obshta-informatsiya-karieren-tsentar/>). Дейността, свързана с обучението на докторантите, е в обхвата на ежегодно извършваните **одити** и преглед от ръководството в съответствие с внедрената Система за управление на качеството по ISO 9001. Ежегодно в МУ-Пловдив се изпращат **анкети**, които докторантите попълват анонимно, от две години и онлайн чрез линк с ограничен достъп [/https://mu-plovdiv.bg/signal/](https://mu-plovdiv.bg/signal/).

По 7.1.2. Периодично се обсъжда и огласява публично ефективността на резултатите, свързани с управлението на качеството на обучението и потребностите от промяна. Резултатите и ефективността на управление на качеството на обучение в МУ-Пловдив се огласяват чрез публикуването на резултати от одитите на СУК на сайта на Университета [/http://mu-plovdiv.bg/wp-content/uploads/2016/09/doklad-odit-29.06-01.07.pdf/](http://mu-plovdiv.bg/wp-content/uploads/2016/09/doklad-odit-29.06-01.07.pdf/).

Наред с това, достъпни за всички заинтересовани страни са данните от оценките на външни институции като НАОА, Рейтингова система на ВУ и UMULTIRANK. Събирането и анализът на информацията за докторските програми се извършва ежегодно от отдел НИД и ресорните Зам. Декани по НИД. Разработена е собствена документация и процедура по управление на информацията. Анкетите за проучване на студентското мнение са достъпни в електронен вариант и се попълват онлайн [/https://mu-plovdiv.bg/kachestvo-akreditatsii/anketi/](https://mu-plovdiv.bg/kachestvo-akreditatsii/anketi/).

Констатации за изпълнение на критерий 7.1.

След проверка на ЕГ се установи, че МУ-Пловдив, ръководен от Университетската комисия по качество и акредитация, има добре конструирана система за управление на информацията относно качеството на обучение на докторантите. Периодичното провеждане на вътрешни, моментни и външни одити, както и тяхното публично оповестяване, гарантира максимална ефективност на системата.

Стандарт 8. Информация за обществеността

Критерий 8.1. ВУ публикува информация за: приети документи и учебна документация на докторската програма; решения и резултати от одити, свързани с качеството на обучение на докторантите и на академичния състав; проведени университетски форуми с участието на докторанти. На сайта на МУ – Пловдив се публикува информация за всички акредитирани докторски програми и дейностите свързани с прием, научна активност и защита на дисертационни трудове: <http://mu-plovdiv.bg/nauchna-deynost/doktorski-programi/>

По 8.1.1. ВУ (научната организация) осигурява процедури и практика за устойчиво публикуване на необходимата информация за възможностите и постиженията при изследванията в областта на докторската програма.

На сайта на Медицински Университет - Пловдив (<https://mu-plovdiv.bg>) са публикувани всички нормативни документи, касаещи приема и обучението на докторанти: работни и нормативни документи, отнасящи се за хода и процедурата на обучение, за обявените, текущите и приключилите процедури за придобиване на ОНС „Доктор” - в раздела на сайта „Развитие на академичния състав“ (<https://mu-plovdiv.bg/tag/protseduri-ons-doktor>). Предоставена е информация за предстоящи научни форуми и събития, свързани с обучението и научната активност на докторантите. От 2017 година се провежда ежегодно конкурс за публикационна активност, в която се поощряват с парична премия автори публикували в реферирани международни научни списания с импакт фактор (<https://mu-plovdiv.bg/nauchna-deynost/publikatsionna-aktivnost/>).

По 8.1.2. Информация относно програмите за мобилност на докторантите

Медицински университет - Пловдив е активен участник в Програма "Еразъм+" и има подписани 112 междуинституционални споразумения със 100 висши училища от 22 програмни държави и 12 междуинституционални споразумения с висши училища от държави - партньори (Колумбия, Израел, Украйна, Казахстан, Армения, Сърбия, Индонезия и САЩ).

Медицински университет - Пловдив осигурява актуална информация за програми за мобилност на докторантите на сайта на Университета в раздел международна дейност <http://uni-sz.bg/международна-дейност/международни-договори/договори-за-обмен/>, както и информация за международни проекти и международни изследователски програми: Хоризонт 2020; Marie Curie Actions; Финансов механизъм на ЕИП; COST; Структурни фондове на ЕС и др. Мобилността на докторантите и възможностите им за обучение в други Висши училища и научни организации са осигурени чрез Европейска Програма „Еразъм+”. Тя стартира през 2014 г. и е с период на действие до 2020 г. Програмата „Еразъм+” предвижда мобилност на студенти, докторанти, преподавателски и преподавателски състав с различна продължителност. Тя може да се планира и осъществява и в рамките на спечелени проекти по всички останали дейности на програма „Еразъм+” на национално и европейско ниво (<https://mu-plovdiv.bg/tag/erasmus/>).

По 8.1.3. Представяне на иновационните резултати по докторската програма пред по-широки и авторитетни международни форуми у нас и в чужбина.

Резултатите от проучванията, свързани с докторската програма се представят на български и чуждестранни научни форуми и се публикуват в български и чуждестранни научни издания. Участието на авторите в научни форуми се подпомага чрез финансиране на такса-правоучастие, за което е създаден специален регламент.

Констатации за изпълнението на критерий 8.1.

В МУ – Пловдив са изградени условия докторантите да участват в научни и образователни форуми, в български и международни проекти, да се включват в академичния обмен, като се ползват от възможностите на международното сътрудничество. Предоставя се системна информация за учебната документация и качество на обучение. ВУ активно подпомага докторантите да участват в обменни програми.

Стандарт 9. Текущ мониторинг и периодичен преглед на програмите

Критерий 9.1. Регулярен мониторинг (преглед) и актуализиране на докторските програми, съобразно еволюцията на научните знания, изследвания и технологии

По 9.1.1. ВУ (научната организация) осигурява редовен мониторинг, периодичен преглед и своевременно осъвременяване на докторантските програми. В съответствие с регулацията в ПУДМУП (Раздел „Структура и организация на учебния процес“, чл. 66 (2.)), актуализирането на учебните програми се извършва в края на предшестващата учебна година, с решение на КС и утвърждаване на ФС.

9.1.2. ВУ (научната организация) осигурява процедури и практики при планирането и изпълнението на дейностите по повишаване на ефективността на докторантските програми. *Качеството на образователния процес е предмет на текстове в Правилника на МУ-Пловдив - раздел IV и в Наръчника по качеството на СУК ISO9001 .* Формулирани са главните цели и основните задачи на Системата за осигуряване на качеството, регламентирани са нейните органи и административните единици – *Университетска комисия по качеството (УКК), Факултетска комисия по качеството (ФКК) и Катедрени администратори.* Системата за осигуряване на качеството функционира чрез създадените структури на 4 нива. Протоколите от проведени годишни външни контролни одити се публикуват на уеб-страницата на Медицинския университет – Пловдив: <https://mu-plovdiv.bg/wp-content/uploads/2022/01/Doklad-ot-odit-na-Sistema-za-UpravlenieSU-04-06-2021.pdf> . Докладите от външните контролни одити на СУК ISO 9001:2008 (от 2018 г. МУ-Пловдив е сертифициран по стандарта ISO 9001-2015) ясно показват постигнатите успехи във внедряването и оптимизирането на работата по управление на качеството в МУ-Пловдив. Като пример в това отношение може да се посочи ресертификационния одит от 2015 г., при който не са регистрирани несъответствия и наблюдения, което потвърждава системните, целенасочени и ефективни действия на ръководството за коригиране, предотвратяване на проблеми, свързани с осигуряване на качеството и ангажимент на неговото подобряване.

Резултатите от анкетите се анализират на катедрено и на факултетско ниво, обсъждат се от Факултетен съвет и се набелязват мерки за удовлетворяване изискванията на студентите, свързани с подобряване на качеството на учебния процес. Резултатите се анализират в доклади към Декана и Председателя на УККО, намират отражение и в отчетните годишни доклади на декана. Резултатите от проведени проучвания са входни елементи и при годишните одити в структурните звена, при годишния Преглед на ръководството и при провежданите външни контролни и сертификационни одити.

Констатации за изпълнението на критерий 9.1.

В МУ - Пловдив се осъществява редовен мониторинг и осъвременяване на докторските програми, съобразно актуалната научна информация. Провежданият системен вътрешен контрол допринася за повишаване на ефективността на обучението и изпълняване на неговите цели.

Стандарт 10. Циклично външно осигуряване на качеството

Критерий 10.1. ВУ и научната организация осъществяват планирани дейности за самооценяване и външни оценки на докторските програми.

Системният вътрешен контрол за качеството на обучението се извършва в съответствие със системата за осигуряване на качеството на обучението в МУ-Пловдив и при провежданите одити и преглед на ръководството на СУК ISO 9001 на МУ-Пловдив и обхваща всички нива и структури. Ръководството на Медицински университет - Пловдив разчита на *постоянно подобрене на системата по качеството*, въз основа на механизма на коригиращите и превантивни действия. Политика по качеството и документацията на СУК са достъпни и публикувани в официалната страница а МУ-Пловдив <http://mu-plovdiv.bg/kachestvo-akreditatsii/dokumenti-formularyari-kachestvo-akreditatsii>.

Определени и изпълнени са и основни **задачи** за постигане на целите: Създаден е **Карьерен център** (<https://mu-plovdiv.bg/karieren-tsentar/vazmozhnosti-realizatsiya/>) за осигуряване на обратна връзка с работодателите и новоназначени на работа възпитаници на Университета с оглед привеждане на обучението в МУ–Пловдив в съответствие с изискванията на обществената практика; Изгражда се адекватна на обществената среда ценностна система у студентите, обучавани в Медицинския университет – Пловдив; Подобрена и усъвършенствана е информационната инфраструктура, в резултат на спечелен проект е доусъвършенстван и разширен библиотечно-информационния център; Създадена е цялостна информационна система; Осигурени са необходимите технически средства за преподаване и комуникации в условия на съвременна информационна среда; Актуализирани са квалификационни характеристики, учебни програми и планове по специалности; Въведена е стандартизирана документация за контрол и отчет на учебния процес и основните дейности на различни нива; Проведени са целеви работни срещи в структурните звена за обсъждане на възможностите за подобряване на чуждоезиковото обучение.

По 10.1.1. ВУ (научната организация) циклично преминава през външно осигуряване на качеството, вкл. и на докторските програми в съответствие с ESG.

Осигуряването на качеството на обучението в МУ-Пловдив се извършва на различни нива и с ангажиране на широк кръг от участници посредством: внедрената система за управление на качеството по ISO 9001 и външната сертифицираща организация SGS, чрез акредитационните процедури от НАОА, участието в международната рейтингова система Umultirank и рейтинговата система на висшите училища в България. През последните години ежегодно се провежда външен контролен одит от фирма SGS по ISO 9001:2008 и новата версия на стандарта ISO 9001:2015.

Констатации за изпълнението на критерий 10.1.

В МУ – Пловдив успешно функционира система за управление на качеството. Структурите на ВУ преминават циклично през самооценка и външно оценяване. Този подход поддържа и непрекъснато подобрява качеството на докторските програми.

IV. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Въз основа на направените констатации, ПКЗС предлага на Акредитационния съвет да даде право на Медицински университет - Пловдив да провежда обучение по докторската програма „Патологоанатомия и цитопатология“ от професионално направление 7.1. Медицина в област на висшето образование 7. Здравеопазване и спорт.

V. ПРОЕКТ ЗА ПРЕПОРЪКИ НА ПОСТОЯННАТА КОМИСИЯ

1. Да се стимулира участието на докторантите в образователни и научни програми за международно сътрудничество, включително за мобилност по програма Еразъм⁺.

Срок: постоянен

**Председател на ПКЗС:.....
(Проф. д-р Здравко Каменов, дмн)**